

Jak jsem si tvůj Zákon zamiloval! Každý den o něm přemýšlím. Nad nepřátele mě činí moudřejším tvá přikázání, navěky jsou moje.

Žalm 119:97nn

Hleď, jak jsem si tvá ustanovení zamiloval, Hospodine, podle svého milosrdenství mi zachovej život. To hlavní v tvém slovu je pravda, každý soud tvé spravedlnosti je věčný.

Žalm 119:156nn

Slovo dětem: Děti, ochutnali jste někdy bílek? (Vajíčko a oddělit bílek od žloutku do skleniček a nabídnout lžičkou bílek) Nechutná, že? Už Jób to říkal (6:6) „Což lze bez soli jíst něco mdlého? Má nějakou chuť vaječný bílek?“ Ale když se bílek našlehá a osladí, je z něj sníh a z toho se peče dobrá buchta: Když se bílek se žloutkem osolí, je z něj omeleta... A stejně tak, když se nechutné věci (vstávat v neděli do kostela, učit se pořádek knih biblických...) nechají projít životem, „zapečou“ do pořádně vypečených akcí, pak jsou dobré a zajímavé. Neodmítejme věci jen podle prvního dojmu!

Čtení z Evangelia:

„Když pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Pas mé beránky!“ Zeptal se ho po druhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Bud' pastýřem mých ovcí!“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce! Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech dodal: „Následuj mne!“ Petr se obrátil a spatřil, že za nimi jde učedník, kterého Ježíš miloval, ten, který byl při večeři po jeho boku a který se ho tehdy otázel: „Pane, kdo tě zrazuje?“ Když ho Petr spatřil, řekl Ježíšovi: „Pane, co bude s ním?“ Ježíš mu řekl: „Jestliže chceš, aby tu zůstal, dokud nepřijdu, není to tvá věc. Ty mne následuj!“ Mezi bratřími se to slovo rozšířilo a říkalo se, že onen učedník nezemře. Ježíš však neřekl, že nezemře, nýbrž: „Jestliže chceš, aby tu zůstal, dokud nepřijdu, není to tvá věc.“

Janovo evangelium 21:15-23

Čtení ke kázání:

Abraham byl stařec pokročilého věku. Hospodin mu ve všem požehnal. I řekl Abraham služebníku, správci svého domu, který vládl vším, co mu patřilo: „Polož ruku na můj klín. Zavazuji tě přísahou při Hospodinu, Bohu nebes a Bohu země, abys nebral pro mého syna ženu z dcer Kenaanců, mezi nimiž sídlím. Půjdeš do mé země a do mého rodiště a vezmeš odtamtud ženu pro mého syna Izáka.“ Služebník mu na to odpověděl: „Co když mě ta žena nebude chtít následovat sem, do této země? Mám tvého syna zavést zpátky do země, z níž jsi vyšel?“ Abraham řekl: „Chraň se tam mého syna zavést! Hospodin, Bůh nebes, který mě vzal z domu mého otce a z mé rodné země, promluvil ke mně a přísahal mi, že tuto zemi dá mému potomstvu; on sám vyšle před tebou svého posla, a ty budeš moci vzít odtamtud ženu pro mého syna. Kdyby tě snad ta žena nechtěla následovat, budeš své přísahy zproštěn. Jen tam mého syna nezaváděj!“ I položil služebník ruku na klín svého pána Abrahama a odpřisáhl mu to.

Genesis 24:1-9

Láska se nedá přikázat

Je to příběh o dvou velkých láskách. Ta **první** je jasná: Hospodin přísahal a Abraham se zamiloval do jeho přikázání... Nedovedl si představit, že by jeho syn měl nevěstu ze dcer země, v níž žije - Kananitek. Jako později žalmista, i on teď těmi nejsilnějšími slovy, tou nejosobnější přísahou zavazuje svého služebníka, snad Eliezera, aby zajistil pokračování rodu, o kterém byl přesvědčen, že bude dobré. Má přivést nevěstu z krajin Abrahamova původu. Dalo by se o tom hovořit, zda to nebyl omyl. Ta přivedená nevěsta nebyla vždy citlivá na Boží záměry. Ale já tu nechci probírat nic jiného, než Abrahamovu víru, se kterou to dělal. A proto to omyl nebyl. Abrahám svým přáním vy-

jadřoval své přesvědčení, že jeho povolání je pro celou rodinu.¹ Je v nové zemi, kterou prochází jako host a v níž mu ve skutečnosti patří jen pole s hroblem. Ale jinak by nešel. Je-li tu jasná jedna láska, pak se musí poddat i ta **druhá**.

Jak tak oddávám a připravuji na manželství, zdá se mi, že nebude-li víry, bude soužití zrovna těch dvou mladých lidí velice těžké. Dokonce to i naznačím. Ale když chtějí zůstat a začít spolu manželství věřit spolu s nimi, že se to poddá. A manželství unesou a že to stejně tak jako Abrahamova rodina může přinést velké ovoce.

Ale s láskou to není tak jednoduché, nemůžeš ji přikázat! Když se pro Izáka musí najít žena v zemi Abrahámovy původu, v domácím místě celého rodu. Klíčová otázka správce domu přece zněla: „Co když mě ta žena nebude chtít následovat sem, do této země? Mám tvého syna zavést zpátky do země, z níž jsi vyšel?“ (24:5) Abraham sice nazývá sice zemi svého původu něžně, jako rodiště a jako svou zemi, ale zapřisahal svého nejbližšího služebníka: „Chraň se tam mého syna zavést! Hospodin, Bůh nebes, který mě vzal z domu mého otce a z mé rodné země, promluvil ke mně a přísahal mi, že tuto zemi dá mému potomstvu; on sám vyšel před tebou svého posla, a ty budeš moci vzít odtamtud ženu pro mého syna. Kdyby tě snad ta žena nechtěla následovat, budeš své přísahy zproštěn. Jen tam mého syna nezaváděj!“ (24:6-8)

Musí sama chtít

Já vám to dopovím, dočtete si to doma. Dopadlo to skvěle. Do cesty správci přišla Rebeka. Úplně všechno vypadalo ideálně. Důležitá je ale ta otázka: Chtěla? Eliezer, správce Abrahamova domu, to Abrahamovo posláním v klíčovém okamžiku vyprávěl rodině dívky trochu jinak a opatrně změnil důležitá slova: „Nedají-li ti ji, budeš svého závazku zproštěn.“ (srov. 24:8 a 24:41) To je ale něco jiného než „Nebude-li chtít!“. Svolení rodiny nelze zaměnit za rozhodnutí dívky. To bychom nevěděli, zda chtěla a nebo ne. Výsledek opravdu vypadal jako dobrý obchod. Ale i v tom je v těch biblických příbězích dobrá režie. Totiž Eliezer potřeboval jít ke svému pánu hned. Kdyby Eliezer nespěchal domů, nedozvěděli bychom se, zda Rebeka opravdu chtěla a nebo ne. Tak se tedy ptali Rebeky: „Hele, on spěchá, že prý musí jít. My jsme se s tebou chtěli rozloučit a udělat všechny zvyky pro nevěsty se všemi těmi bůžky, ale takhle je to takové trochu nepříjemné... Šla bys s ním?“ Přesně to znělo takhle: „Zavolali Rebeku a otázali se jí: „Půjdeš s tímto mužem?“ Rekla: „Půjdu.“ (24:58) A tak ta její a Izákova láska, ta druhá láska která přišla.

Lásku nemůžeš přikázat

Je to vlastně starý příběh, který se odehrává znovu a znovu. Nejen mezi mužem a ženou. Lásku prostě nemůžeš přikázat. Jedna z těch dvou lásek, ta první přece byla k Božímu přikázání. Nebyl to jen Abrahám. Žalmista několikrát jasně říká, že si Boží přikázání, soudy, slova zamiloval. Sám Pán Ježíš se slovy o zamilovanosti vůči Bohu šetřil.² Ne, že by se za ně styděl, ale použil slova o zamilovanosti v silných chvílích. Například, když mluvil s Petrem...

Prosím vás, nepropáskněte a neutlumte chvíli, kdy zahoří vaše láska k Pánu Bohu. To nijak nevylučuje střizlivost a rozumnou úvahu. Rozumně se přikloňte k lásce, pěstujte svou zamilovanost do Božích věcí. Dejte prostor své vášni pro Bibli, přijměte Ježíšův hluboký zájem o člověka a jeho život. To není bezhlavost, dokonce bezohlednost. To není bláznivý *amatérismus*. Kdo miluje, ten přece nemusí ztratit cit pro fakta. Nestahujte se do pozadí a mezi diváky proto, že to není akademické a proto, že touto vášní, tímto citem byste se provinili proti univerzitní přísaze... A nebo naopak proto, že vám nebylo dopřáno být akademiky a tak byste službu lásky nemohli vykonávat. Nemáte studia bohosloví... Kde jste to vzali? Přijměte poučený a pěstovaný *amatérismus*. *Amare* přece znamená milovat.

Naši, maminka s tatínkem, si s láskou povídali o církvi a o shromáždění, kam chodívali a o kazateli, kterého měli v mládeži. Pravidelně při nedělním obědě. Vyprávěli o sboru a kazateli, který se jim

¹ Vždyť do Země zaslíbené už na začátku do země zaslíbené tahal své příbuzenstvo, přestože Pán Bůh zval jen jeho... (Genesis 12:4)

² Jestliže mě milujete, měli byste se radovat, že jdu k Otci; neboť Otec je větší než já. Řekl jsem vám to nyní předem, abyste potom, až se to stane, uvěřili. Již s vámi nebudu mnoho mluvit, neboť přichází vládce tohoto světa. Proti mně nic nezmůže. Ale svět má poznat, že miluji Otce a jedním, jak mi přikázal. – Vstaňte, pojďme odtud!“

Jan 14:28nn

věnoval a jehož měli rádi. Z jejich řeči byla cítit vášeň snad i proto, že jsme byli tou dobou vzdáleni v západočeském exilu, v Sokolově. A teď si představte, že jsem toho kazatele dostal jako mentora na první tři roky své služby a jeho poslední tři roky života! On mne svými prvními slovy naprosto zklamal a urazil... Ale ta moje láska byla tak silná a moje touha se od něj naučit byla tak silná, že jsem jej přesvědčil, aby se mi věnoval, přestože si mne nevybral. To proto, že jsem o něm tolik věděl od rodičů. Láska k církvi se dědí tímhle způsobem. Milovat křesťanstvo, svůj křesťanský sbor, farnost je možné, i když s něčím a někým nebudete souhlasit! Moc rád jezdím na konferenci svých kolegů, protože mám rád. Těším se na Večeři Páně přesto, že třeba už nediskutuju, protože mi připadne únavné vysvětlovat to, co jsem říkal už mnohokrát a stejně to nemělo smysl.

Ale tatínek nežil zasněnými vzpomínkami. Budoval vášnivě možnost sboru Bratrské jednoty baptistů v Sokolově, kde mu bratři svěřili službu. Velice si vážil povolání Božího, jak se říká - miloval práci Páně. Sedal na chodbě okresního národního výboru a policie, modlil se čekal, až se soudruzi domluví, zda povolí koupit sboru dům, kde bude modlitebna. Pečlivě se připravoval na službu třeba i pro pět lidí. Mluvil o kázání, vracel se před námi k tomu, co se říkalo. Kriticky ale povzbudivě. Hledal fakta, otevíral knihy. Od něho vím, co je to konkordance a biblický slovník. „Ko, ko, ko, co?“ Odpovídal: „To je ta trojice tlustých knih na skříni. Z nich mi přines tu prostřední, kde je moje hledané slovo - poznám z té knihy původní výraz, místo, kde je použit a mluvnický tvar.“ Jako student jsem jej často fotil, cítil jsem tu hloubku lásky. Velice mne vychovávala, dávala mi nosnost víry; ta rodičovská láska ta mne naučila potřebě bratří a sester, protože bez katolíků a bez evangelíků či jiných nejsem celý křesťan. Já ty druhé potřebuji! Proč? Protože miluji Boží dílo. Od maminky a od tatínka jsem věděl, že nic není jednoduché a zadarmo. A že malé věci mají smysl. Poprvé u tatínka jsem slyšel o Janu Augustovi... A já já teď nosím klobouk ve městě, ve kterém se mu říkalo Kloboučník.

Dostávám se k tomu bílku ze slova pro děti. Soudím, že bez této lásky k Božím věcem, bez zamilovanosti do královských služeb se nic nepředá. Svojí vášní pro pořádek knih Staré smlouvy a Nové (mladé) smlouvy naučíte svoje děti nejenom pořadu knih, ale i obsahu. Jakkoli se mají děti naučit pořádek knih bible, znění Desatera, Vyznání víry, když jej rodiče neznají a nemilují. Když se jej neučí a neopakují. Vyvěste si jej na stranu zrcadla v koupelně, na zadní dveře záchoda. Slyšíte pak spláchnutí, zapne se větrák a mladý přijde vyjevený: „Tati, ty se to taky učíš?!“ Když budete vy sami kritičtí (což je v pořádku) k církvi, ke sboru, ke staršovstvu či ke kazateli, ale zároveň jej budete milovat a nedáte na něj dopustit a budete o něm hezky mluvit, i vaše děti budou milovat církev. Vlastně vás prosím, abyste bezmezně propadli lásce k Boží věcem, k vašemu sboru a úžasnému kostelu. Bez zamilovanosti to nepůjde. Tím nejlépe vychováte děti.

Bez lásky to prostě nejde

Až posud jsem se věnoval té Abrahámově lásce k Bohu a jeho přikázáním. Té první lásce. A nechci se vyhnout ani té druhé. Láska musí sama chtít. Pokud by ta slečna nechtěla jít, pak by byl Elíezer dokonce zproštěn přísahy, jinými slovy: Pán Bůh by si poradil jinak. Řeknete-li, že se slečna Rebeka rozhodla a nevěděla pro co, máte naprostou pravdu. Koupila zajíce v pytli. I naši princové z pohádek to mají lepší, protože vybírají princeznu podle obrazů ve věži. Sice ten obraz... No víte, jak se to dělá. Prostě je špatný, ale mají alespoň obraz. Ona nic neviděla. Poetická je otázka na Elíezera, kterou slečna položila: „Kdo je ten muž, který nám jde po poli vstříc?“ Služebník odpověděl: „To je můj pán.“ Vzala tedy roušku a zahalila se. To tajemství lásky. Tedy ani Izák nevěděl, koho si bere... Koho si koupil. Služebník podal Izákovi zprávu o všem, co vykonal. Izák pak uvedl Rebeku do stanu své matky Sáry. Vzal si ji a stala se jeho ženou. A zamiloval si ji. Tak našel útěchu po smrti své matky.“ (24:65-67)

Všimněte si, jak se to tu míchá: Pro Rebečinu lásku k rodině (která svolila se svatbou), pro Abrahámovu lásku k vlasti (do které poslali tu delagaci pro nevěstu) si zamiluje toho, kterého nezná. Nenechte se vláčet vášněmi probouzenými věcmi, které jsou napohled - od krásy až po majetek. To vše přijde a za čas odejde. Nenechte se vést k lacinosti postojů. Abrahám miloval svou vlast původu a nijak se to nevyklučovalo s tím, že miloval novou vlast, kterou mu Pán Bůh svěřil. Láska k vlasti nemá nic společného s nenávistí nacionalismu. Pavel Hošek ve své knize o lásce jako vlastenectví, které dal název *Je to náš příběh*, cituje G. K. Chestertona: „K porážce hluchého a řvavého šovinismu je zapotřebí skutečná obroda lásky k rodné zemi.“ a dodává básnickým slovem z Kytice K. J. Erbeny:

*„Mateří douško vlasti naší milé, vy prosté naše pověsti,
natrhal jsem tě na dávné mohyle, komu mám tebe donést?
Ve skrovnou já tě kytici uvážu, ozdobnou stužkou ovinu,
do širých zemí cestu ti ukážu, kde příbuznou máš rodinu.
Snad že se najde dcera mateřina, již mile dech tvůj zavoní,
snad že i najdeš některého syna, jenž k tobě srdce nakloní.“*

Proto nenechme vychladnout svoji lásku k vlasti, městu a obci, k dějinám - myslím tím na lidi, nejen na architekturu. To je dědictví *mateří doušky*, které nesmíte nechat vyvanout. Pracujte na lásce k jazyku, který se pod záplavou moderních zkratek nesmí utopit. A pracujte na lásce ke člověku, kterého máte po boku. Milujte svého nejbližšího člověka, buďte si blízko. Proč se smířovat s málem! Živte lásku, udělejte pro ni všechno. A pakliže jste na konci sil, ještě jí dejte šanci a naučte se děkovat za to, že vám vůbec Pán Bůh někoho dal.

Zvláště zapřísahám vás, starší. Pokud se vám nepovedl život a nebo už vás všechno bolí, nevařte namísto *mateří doušky* mladým *pelyněk*. Nepomlouvejte mladice a neshazujte chlapy. Ohrnovat nos můžete nad krásou, která vám už chybí. Vadit vám mohou rudé rtěnky a ležérní svetříky. A nebo se můžete vynášet nad ošklivostí a omezeními, za které ti mladí nemohou - a se kterými se dá ještě mnoho udělat. Neshazujte druhé pro jejich původ. Můžete být velice překvapeni, protože z nízkých a nemajetných povstalo mnoho výrazných osobností. Určitě víte, že na tyhle výzvy jsem nepřišel sám, ale má je prozíravě apoštol ve svých slovech Titovi a já je přidám jako slovo na cestu.

Boha to stálo kus srdce a mnoho práce, aby se s námi zabýval. Žádný důchod! Dodnes ještě dělá a ten jeho Syn je po něm.³ Kdo říká, že se Pán Bůh nemusel přemáhat milovat člověka a svůj svět, zcela jistě se mylí. Biblický text nám zjevuje **jen cenu** té jeho lásky k nám: „**Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.**“ a dodává objektivně, že na tom předmětu té lásky záleží především: „**Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, již je odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozného Syna Božího.**“ a na konec uhne z náboženských definic k prosté logice pochopitelné všemi: „**Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé.**“ (Janovo evangelium 3:16nn) Ale my jsme si zamilovali světlo! Amen

Slovo na cestu:

„Ty však mluv, co odpovídá zdravému učení. Starší muži ať jsou střídmi, vážní, rozumní, ať jsou zdraví ve víře, lásce a trpělivosti. Podobně starší ženy ať se chovají důstojně, ať nepomlouvají a nepropadají přílišnému pití vína. Ať vyučují mladší ženy v dobrém a vedou je k tomu, aby měly rády své muže a své děti, byly rozumné, cudné, staraly se o domácnost, byly laskavé a poslouchaly své muže, aby Boží slovo nebylo znevaženo. Rovněž mladší muže napomínej, ať jsou ve všem rozvázní, a sám jim dávej dobrý příklad. Tvé učení ať je nezkažené, důvěryhodné, ať je to zdravé a nepochybné slovo, aby protivník byl zahanben a nemohl o nás povědět nic špatného. Otroci ať ve všem poslouchají své pány. Ať jsou úslužní, neodmlouvají, ať nic nezpronevěří a jsou naprosto spolehliví, a tak ve všem dělají čest učení našeho Spasitele Boha. Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem a vychovává nás k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku a očekávali blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista. On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid, horlivý v dobrých skutcích. Tak mluv, napomínej a přesvědčuj se vším důrazem. Nikdo ať tebou nepohrdá.“ (dopis Titovi 2)

Požehnání:

Požehnej nám Bůh Otec, který je hoden naší lásky, neb nás miloval více, než sebe
Požehnej nám Syn, který z přišel k nám a zamiloval si nás navzdory naší ztracenosti
Požehnej nám Duch svatý, který každý den svou vírou živí naši lásku
Provázej Vás všemohoucí Bůh. Jděte v pokoji!

³ „On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ (Janovo evangelium 5:17)